

Je předmětem ochrany ptačí oblasti Poodří a také jedním ze symbolů pooderské krajiny. V současné době zde hnízdí 10–11 párů, ale v minulosti byl jeho počet více než dvojnásobný.

Chřástal vodní (*Rallus aquaticus*) – jako většina druhů obývajících rákosiny žije skrytě. I on má vyhraněné nároky na prostředí rákosíšť. Živí se především hmyzem a měkkýši, které sbírá mezi rákosím na bahnitěm podkladu. Příliš husté rákosiny s velkým množstvím stařiny mu mohou výrazně komplikovat pohyb a přístup k potravě.

Mezi další druhy využívající pro své hnízdění rákosiny patří např. rákosníci nebo překrásně zbarvený slavík modráček střeoevropský (*Luscinia svecica cyaneacula*).

Slavík modráček střeoevropský

Rezavka

Rákosník velký

DŮLEŽITÉ INFORMACE A KONTAKTY

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR
Regionální pracoviště Správa CHKO Poodří
Trocnovská 2, 702 00 Ostrava
Tel.: 951 425 315
Email: poodří@nature.cz
www.nature.cz

Text: Ivona Knebllová
Fotografie: Václav Hlaváč, František Jaskula, Ivona Knebllová,
Luboš Mráz, Jiří Neubert, Zbyněk Sovík, Petr Šaj

Vydáno v rámci projektu Obnova rákosin a podmáčených luk jako významného hnízdiště vodních a mokřadních druhů ptáků v Poodří. **reg. č. CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_078/0008233**

Spolufinancováno Evropskou unií – Evropským fondem pro regionální rozvoj v rámci Operačního programu Životní prostředí

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Operační program Životní prostředí

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

OBNOVA RÁKOSIN A PODMÁČENÝCH LUK

jako významného hnízdiště
vodních a mokřadních druhů ptáků

CO JSOU TO RÁKOSINY A JEJICH ÚLOHA V KRAJINĚ

Rákosiny jsou ekosystémem doprovázejícím mělké vody a mokřady. Dominantními rostlinami vysokých porostů, dosahujících až 4 m, jsou rákos obecný (*Phragmites australis*) a orobinec širokolistý (*Typha latifolia*), nižší porosty do výšky 1 m tvoří obvykle zblochan vodní (*Glyceria maxima*). Rákosiny se vyvíjejí zejména v mělkých částech rybníků, v tůňkách a na jejich okrajích, na říčních náplavech či okrajích vodních toků, ale také porůstají dlouhodobě zaplavené nebo mokré louky. Jsou důležitým biotopem různých skupin a druhů živočichů, a především významným hnízdištěm řady druhů ptáků.

PROČ JE NUTNÁ JEJICH OBNOVA

Příliš starý neudržovaný porost rákosin postupně ztrácí vhodnou strukturu porostu nejen pro hnízdící ptáky, ale i ty, kteří zde nacházejí za optimálních podmínek širokou potravní nabídku.

Rákosiny během let vytvářejí silnou vrstvu odumřelé organické hmoty – stařiny. Ta překryje původně mokřadní povrch půdy, kde se vyvíjejí drobní živočichové a znesnadní nebo zcela zamezí ptákům přístup k této potravě. Postupem času se zde v rámci přirozené sukcese objeví první keře a stromy, které dokážou v poměrně krátké době nahradit rákosí souvislými dřevinnými porosty, a tím se také mění složení zdejších ptačích obyvatel. Ustupují vzácné a ohrožené mokřadní druhy ptáků a jejich místo nahrazují běžnější druhy, především drobní pěvci.

Cílem obnovy je dosažení kvalitního biotopu rákosin a zlepšení podmínek pro výskyt ptáků s důrazem na druhy zvláště chráněné a druhy, které jsou předmětem ochrany ptačích oblastí Poodří a Heřmanský stav – Odra – Poolší.

V ČEM OBNOVA SPOČÍVÁ

Pokud již rákosiny zarůstají dřevinami, je potřeba je vykácet a zamezit jejich dalšímu odrůstání. Tím budou připraveny plochy

Vegetace vysokých ostřic v přírodní rezervaci Skučák.

Porost rákosí zarůstající křovinami v lokalitě Rákosina.

pro opětovné zarůstání rákosem. Stávající přestálé rákosiny je nutné pokosit a veškerou biomasu včetně stařiny odstranit. Pro umožnění kontinuálního hnízdění ptáků na dané lokalitě ve všech hnízdních sezónách, je možné pokosit maximálně polovinu porostu v daném roce. Tam, kde na rákosiny navazují mokřadní louky (PR Rezavka, PR Skučák), jsou i tyto plochy obnovovány a následně udržovány kosením, neboť kombinace těchto dvou biotopů výrazně zvyšuje biodiverzitu území.

KDE PROJEKT PROBÍHÁ

Projekt „Obnova rákosin a podmáčených luk jako významného hnízdiště vodních a mokřadních druhů ptáků v Poodří“ probíhá na třech lokalitách:

1. Rákosina a na ní navazující mokřadní louky u vodní plochy Nový v přírodní rezervaci Rezavka v CHKO Poodří.
2. Rákosina za hrází rybníka Bezruč v přírodní rezervaci Rákosina, součást chráněné krajinné oblasti Poodří a ptačí oblasti Poodří.
3. Rákosina a na ní navazující mokřadní louka u rybníka Skučák v přírodní rezervaci Skučák, která je součástí ptačí oblasti Heřmanský stav – Odra – Poolší.

POMÁHÁME PŘEDEVŠÍM TĚMTO DRUHŮM

Bukač velký (*Botaurus stellaris*) – patří mezi brodivé ptáky, na kvalitu hnízdiště je velmi náročný a hnízdí výhradně ve větších porostech rákosu s vodní hladinou. Je předmětem ochrany ptačí oblasti Poodří. Ke konci minulého století zde byly čtyři známá hnízdiště. V současné době je občas pozorován na tahu, jako hnízdní druh z Poodří úplně vymizel a vyskytuje se pouze v rákosinách rybníku Skučáku.

Bukáček malý (*Ixobrychus minutus*) – patří stejně jako bukač mezi brodivé a stejně jako on má v oblíbenosti rákosové porosty. Hnízdo má obvykle upevněné mezi stěblky rákosu těsně nad vodní hladinou. Je předmětem ochrany ptačí oblasti Heřmanský stav – Odra – Poolší, pravidelně hnízdí také v Poodří.

Bukáček malý

Moták pochop (*Circus aeruginosus*) – dravec, který si staví hnízdo na zemi v rákosových porostech v blízkosti vody.

Moták pochop